

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

De Voorzitter van de Eerste Kamer
der Staten-Generaal
Kazernestraat 52
2514 CV DEN HAAG

**Directoraat-generaal
Bedrijfsleven & Innovatie**
Directie Ondernemerschap

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Overheidsidentificatienr
00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)
F 070 378 6100 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/ez

Ons kenmerk
DGBI-O / 102722084

Bijlage(n)
1

Datum 19 december 2025
Betreft Werkprogramma 2026 Adviescollege Toetsing Regeldruk (ATR)

Geachte Voorzitter,

Hierbij bied ik u het Werkprogramma 2026 van het Adviescollege Toetsing Regeldruk (ATR) aan. Dit werkprogramma beschrijft op welke wijze ATR in 2026 van plan is haar taakopdracht uit te voeren, rekening houdend met de Instellingswet ATR. Op 1 januari 2026 treedt de Instellingswet ATR in werking. Het ATR krijgt dan een permanente status en een breder mandaat.

Het kabinet werkt aan de nieuwe aanpak regeldrukvermindering voor ondernemers met als doel de regeldruk van 500 regels vóór de zomer van 2026 te verminderen¹. Regeldrukvermindering is net zo belangrijk als het voorkomen van regels. Vroegtijdige betrokkenheid van ATR kan overbodige regeldruk, die ontstaat in onder andere beleidsregels, voorkomen. Hierdoor draagt het ATR bij aan een aantrekkelijk ondernemingsklimaat met goede randvoorwaarden. Onderdeel van het uitgebreidere mandaat van ATR is dan ook een meer prominente plaats voor de advisering over bestaande regelgeving. ATR heeft daartoe ook een meldpunt ingericht, waar (vertegenwoordigingen van) onder andere bedrijven verplichtingen kunnen melden die in hun ogen onnodig belastend zijn.

ATR krijgt ook de bevoegdheid om te adviseren over beleidsregels van uitvoeringsorganisaties en toezichthouders, naar aanleiding van bijvoorbeeld signalen die via voorgenoemd meldpunt worden ingediend. Het is daarnaast ook belangrijk dat departementen gebruikmaken van de adviserende rol die ATR kan innemen bij de totstandkoming van beleidsvisies.

Voorts kunnen beide Kamers der Staten-Generaal het adviescollege, op grond van de Instellingswet, om advies vragen over de regeldrukeffecten van een wetsvoorstel of een amendement. ATR adviseert ook in een vroege fase over EU-regelgeving bij de totstandkoming van een zogenaamd BNC-fiche.²

Daarnaast is het belangrijk dat departementen bij het voorbereiden van wet- en regelgeving ATR verzoeken om ondersteuning bij het in kaart brengen en analyseren van regeldrukeffecten van wet- en regelgeving die naar verwachting

¹ Kamerstuk 2025, 32637 Nr. 741

² BNC staat voor Beoordeling Nieuwe Commissievoorstellen

substantiële regeldrukgevolgen heeft, zodat ATR onder andere kan meedenken over lastenluwe alternatieven. ATR moet in ieder geval in staat worden gesteld om een aanvullende zienswijze te geven indien de wijziging van een voorstel naar oordeel van het ATR substantiële regeldrukeffecten heeft. Dit zal met name het geval zijn bij ATR-adviezen met dictum 3 of 4. ATR brengt deze zienswijze binnen twee weken uit.

Vincent Karremans
Minister van Economische Zaken

Aan de Minister van Economische Zaken

**Directoraat-generaal
Bedrijfsleven & Innovatie**
Directie Ondernemerschap

Auteur

TER BESLISSING

Datum

8 december 2025

Kenmerk

DGBI-O / 102673878

Kopie aan

Bijlage(n)

3

nota

TER BESLISSING

Nota doorgeleiding werkprogramma ATR 2026
Adviescollege toetsing regeldruk (ATR) aan
Staten-Generaal

Parafenroute

Aanleiding

Op grond van artikel 26 van de Kaderwet Adviescolleges maakt het Adviescollege Toetsing Regeldruk (ATR) jaarlijks een werkprogramma voor het volgende kalenderjaar. Op 4 december 2025 ontving u het werkprogramma voor 2026. Dit is het jaar waarin de Instellingswet ATR in werking treedt. Het mandaat van ATR wordt dan uitgebreid. In het werkprogramma staat hoe ATR in 2026 invulling wil geven aan dit mandaat. Als verantwoordelijk minister is het uw taak om dit programma aan de Staten-Generaal te verzenden.

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd akkoord te gaan met beide Kamerbrieven

Kernpunten Werkprogramma 2026

- Uit het uitgebreidere mandaat licht het ATR, in de brief die u op 4 december 2025 ontving, 3 kernpunten uit:

Juridische basis ATR	Kernpunten mandaat ATR
• Een belangrijk vertrekpunt is de Instellingswet ATR die het ATR een permanente status geeft per 2026. • De belangrijkste opgave voor ATR in 2026 zal zijn om goed uitvoering te geven aan het nieuwe mandaat uit de Instellingswet ATR.	1. In 2026 start de nieuwe rol van ATR bij BNC-fiches. ATR verwacht ongeveer 60-70 BNC-fiches te moeten beoordelen. 2. Advisering in een vroege fase van het wetgevingsproces, en meer mogelijkheden om te adviseren over uitvoering en toezicht. 3. De advisering over bestaande regelgeving krijgt een meer prominente plaats. ATR heeft daartoe een meldpunt ingericht.

Ontvangen BBR

Toelichting kernpunten Werkprogramma 2026

Onderstaand vindt u een toelichting per kernpunt uit de voorgaande tabel.

Kenmerk
DGBI-O / 102673878

1. Toelichting bij advisering over BNC-fiches

- De centrale vraag in deze advisering is of de regeldrukgevolgen van deze Europees rechtelijke voorstellen voor de specifiek Nederlandse situatie goed in beeld zijn gebracht, zodat regering en parlement een goed onderbouwde afweging over deze voorstellen kunnen maken.
- Ook blijft ATR lid van de netwerkorganisatie RegWatchEurope (RWE).

2. Toelichting bij advisering in een vroege fase van het wetgevingsproces

- Hierbij staat de vraag centraal hoe regelgeving eenvoudiger kan, zodat zij ook beter uitvoerbaar is voor uitvoeringsinstanties én beter werkbaar voor de partijen die de wettelijke verplichtingen moeten naleven.
- Als de ontwerpregelgeving na het advies van ATR nog substantieel wijzigt, kan ATR een 'aanvullende zienswijze' uitbrengen. Dit doet het binnen 2 weken (eventueel te verlengen met nog eens 2 weken).
- De contacten van ATR met de uitvoeringsorganisaties moeten in 2026 leiden tot een nauwere samenwerking, waarbij ATR deze organisaties helpt om een beeld te vormen van welke regelgeving op welke punten eenvoudiger kan.

3. Toelichting bij advisering over bestaande wetgeving

- ATR heeft daartoe inmiddels een meldpunt ingericht, waar (vertegenwoordigingen van) burgers, bedrijven en professionals verplichtingen kunnen melden die in hun ogen onnodig belastend zijn.
- Voorts spant het ATR zich in 2026 in voor woningbouwregelgeving, nationale koppen en lastenluwe implementatie, het voorzorgbeginsel en duurzame mobiliteit.

Aan de minister van Economische Zaken
De heer V.P.G. Karremans LL.M., MSc
Postbus 20401
2500 EK DEN HAAG

Onze referentie
MvH/RvZ/2025-U186

Uw referentie

Datum
4 december 2025

Onderwerp
ATR-werkprogramma 2026

Geachte heer Karremans,

Met deze brief bieden wij u het werkprogramma 2026 van het Adviescollege toetsing regeldruk (ATR) aan. In dit werkprogramma zetten wij uiteen welke werkzaamheden ATR in 2026 zal verrichten. Daarbij hebben wij het vernieuwde en uitgebreide mandaat als uitgangspunt genomen dat per 1 januari 2026 van kracht zal zijn met de inwerkingtreding van de Instellingswet ATR. Belangrijke nieuwe elementen in dit mandaat zijn ten eerste de advisering over de zogenaamd BNC-fiches, ten tweede de verplichting voor ministeries om ATR eerder in het wetgevingsproces te betrekken bij voorstellen met substantiële regeldrukeffecten, en ten derde de advisering over bestaande regeldruk naar aanleiding van signalen uit de samenleving. Het meldpunt dat wij hebben ingericht ten behoeve van deze signalen, is sinds 1 oktober 2025 operationeel.

Wij verwachten u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd over de wijze waarop wij in 2026 invulling willen geven aan de vernieuwde taakopdracht van ATR. Vanzelfsprekend zijn wij graag bereid het werkprogramma met u te bespreken.

Hoogachtend,

M.A. van Hees
Voorzitter

R.W. van Zijp
Secretaris

Bijlage: ATR werkprogramma 2026

Werkprogramma 2026

Het Adviescollege toetsing regeldruk (ATR) adviseert sinds 1 juni 2017 het kabinet en de Tweede en Eerste Kamer over de regeldrukeffecten van voorgenomen regelgeving. Deze ex-ante toetsing vormt de kern van de werkzaamheden van ATR. Daarnaast had het college beperkte mogelijkheden om te adviseren over de regeldrukgevolgen van bestaande regelgeving en kon het op hun verzoek advies geven aan medeoverheden, de Staten-Generaal en uitvoerings- en toezichthoudende instanties. De Instellingswet ATR die per 1 januari 2026 in werking treedt, verruimt deze mogelijkheden. De advisering over bestaande regelgeving krijgt een meer prominente plaats. ATR heeft daartoe inmiddels een meldpunt ingericht, waar (vertegenwoordigingen van) burgers, bedrijven en professionals verplichtingen kunnen melden die in hun ogen onnodig belastend zijn. Verder heeft het college volgens het nieuwe mandaat de taak gekregen om de regering te adviseren over de regeldrukgevolgen van voorstellen van de Europese Commissie. Centrale vraag in deze advisering is of de regeldrukgevolgen van deze voorstellen voor de specifiek Nederlandse situatie goed in beeld zijn gebracht, zodat regering en parlement een goed onderbouwde afweging over die voorstellen kunnen maken.

Advisering over voorgenomen wetgeving

De belangrijkste taak van ATR is het adviseren over de regeldrukgevolgen van voorgenomen wet- en regelgeving. Centraal daarbij staat de vraag of de regeldrukgevolgen van een voorstel niet onnodig belastend zijn. Bij het uitvoeren van deze taak hanteert ATR een toetskader dat nauw verwant is aan het Beleidskompas. Dit toetskader bevat de volgende vier vragen:¹

1. *Nuloptie (nut en noodzaak): is er een taak voor de overheid en is wetgeving het meest aangewezen instrument?*
2. *Zijn er minder belastende alternatieven mogelijk?*
3. *Is gekozen voor een uitvoeringswijze die werkbaar is voor de doelgroepen die de wetgeving moeten naleven?*
4. *Zijn de gevolgen voor de regeldruk volledig en juist in beeld gebracht?*

ATR krijgt gemiddeld per jaar zo'n 500-600 adviesaanvragen. Hiervan worden gemiddeld ruim 100 behandeld met een formeel advies. Het gaat daarbij om voorgenomen regelgeving met substantiële regeldrukgevolgen en/of om voorgenomen regelgeving die mogelijk onnodig belastend is. De overige aanvragen betreffen (vanuit regeldrukperspectief gezien) kleinere voorstellen. Deze komen in de verkorte procedure. In deze procedure geeft het college aan het stafbureau mandaat om de aanvraag op ambtelijk niveau te behandelen.

Elk formeel advies krijgt een dictum.² Dit is een samenvattend oordeel, waarmee het college aangeeft of de kwaliteit van de onderbouwing van het betreffende voorstel vanuit regeldrukperspectief volstaat. De dicta zijn:

1. Indienen / vaststellen.
2. Indienen / vaststellen nadat met de adviespunten rekening is gehouden.

¹ Voor een toelichting op de vragen, zie bijlage 1.

² Voor de criteria die bij elk dictum horen, zie bijlage 3 bij dit Werkprogramma.

3. Niet indienen / vaststellen tenzij met de adviespunten rekening is gehouden.
4. Niet indienen / vaststellen.

Adviezen met dictum 1 of 2 zijn positieve adviezen. Adviezen met dictum 3 of 4 zijn negatieve adviezen. In de afgelopen jaren schommelden de percentages positieve adviezen rond de 55%. De overige 45% zijn negatief. Dat betekent dat de onderbouwing van deze voorgenomen regelgeving vanuit regeldrukperspectief onvoldoende is voor goed afgewogen besluitvorming. Het college acht dit percentage veel te hoog. Uit een eerdere interne analyse bleek dat de dossierhouders op de ministeries behoefte hebben aan meer informatie over wat regeldruk is en hoe de regeldrukgevolgen goed in beeld te krijgen. ATR heeft hiervoor in de afgelopen jaren instructiemateriaal ontwikkeld. Dit materiaal willen wij in 2026 verder over het voetlicht brengen. We gaan ministeries aanbieden om uitleg te geven over hoe zij hun voorgenomen regelgeving beter kunnen onderbouwen en hoe zij een goede regeldrukanalyse kunnen maken. Doel hiervan is om ministeries te helpen om de kwaliteit van de onderbouwing van voorgenomen regelgeving fors te verbeteren. Verder kunnen ministeries ATR op ambtelijk niveau benaderen om eerst beelden over voorgenomen regelgeving uit te wisselen. Op grond van de ambtelijke bevindingen kunnen ministeries al verbeteringen aanbrengen in de onderbouwing van hun voorstellen.

Monitoring opvolging adviezen

Naar aanleiding van de evaluatie van ATR in 2020 zijn wij gaan monitoren of en in hoeverre ministeries opvolging geven aan onze adviezen. Het beeld is dat ruwweg 50% van de adviespunten wordt opgevolgd en dat 25% met redenen omkleed niet wordt overgenomen.³ Van de overige 25% is niet goed vast te stellen wat het ministerie met onze adviespunten heeft gedaan, omdat de toelichting bij het voorstel daar niet duidelijk over is. ATR gebruikt de uitkomsten van de monitoring in periodieke gesprekken met de ministeries en met het parlement over de kwaliteit van de onderbouwing van voorgenomen regelgeving en over hoe de opvolging van onze adviezen beter kan en zo onnodige regeldruk kan worden voorkomen.

Advisering voorstellen Europese Commissie in het kader van de BNC-procedure

Veel wetgeving in Nederland heeft een internationale oorsprong (EU, VN, WTO, et cetera). Dit betreft met name regelgeving vanuit de EU. Het kabinet moet binnen een periode van 6 weken het parlement informeren over zijn appreciatie van een voorstel van de Europese Commissie. Het doet dit in de vorm van de zgn. BNC-fiches.⁴ Die appreciatie moet onder meer aangeven welke gevolgen de Europese voorstellen hebben voor de Nederlandse samenleving. Met de nieuwe Instellingswet moet ATR beoordelen of een voorstel van de Europese Commissie naar verwachting substantiële regeldrukgevolgen heeft en of die gevolgen voor specifiek Nederland goed in beeld zijn gebracht. Het advies van ATR en de kabinetsreactie daarop worden opgenomen in het betreffende BNC-fiche.

In de afgelopen periode heeft ATR al proefgedraaid met advisering over Commissievoorstellen. De eerste ervaringen zijn positief, in de zin dat ATR erin slaagt tijdig advies uit te brengen. De

³ <https://www.adviescollegeregeldruk.nl/actueel/nieuws/2020/11/12/evaluatie-atr-2017-2020>

⁴ BNC staat voor Beoordeling Nieuwe Commissievoorstellen.

adviezen vormen onderdeel van het BNC-fiche, zodat het parlement meteen kennis kan nemen van het advies én van de kabinetsreactie daarop. Vooralsnog wijzen de adviezen van ATR erop dat de regeldrukgevolgen niet goed in beeld zijn gebracht voor de specifiek Nederlandse situatie. Dat betekent dat het kabinet ze niet kan meewegen in zijn standpuntbepaling en dat ze geen rol kunnen spelen in de onderhandelingen in de Raad van Ministers van de EU. In onze adviezen proberen we niet alleen te beoordelen óf de regeldrukgevolgen goed in beeld zijn gebracht, maar ook om aan te geven op welke wijze dat zou kunnen.

In 2026 wordt de nieuwe taakopdracht van kracht. We verwachten dat we jaarlijks zo'n 60-70 BNC-fiches moeten beoordelen. Dat betekent dat deze taak een fors beslag zal leggen op de capaciteit van ATR. Gelet op de omvang van Europese voorstellen is ATR voornemens om een instrument te (laten) ontwikkelen waarmee de verplichtingen uit die voorstellen beter en sneller in beeld kunnen worden gebracht. Dit wordt naar verwachting een AI-tool. De ontwikkeling van deze tool is randvoorwaardelijk voor de bijdrage die ATR kan leveren aan de Rijksbrede taakstelling.

Advisering (onderzoek) bestaande regelgeving

Meldpunt signalen

ATR heeft de mogelijkheid om advies uit te brengen over de regeldrukgevolgen van bestaande regelgeving van de nationale overheid en van medeoverheden (provincies, gemeenten, waterschappen). ATR heeft een meldpunt ingericht, waar organisaties terecht kunnen met signalen over onnodig belastende regelgeving. Risico bij dit meldpunt is dat veel individuele bedrijven, burgers en professionals een melding doen. De capaciteit van ATR is ontoereikend om al die meldingen in behandeling te nemen. Daarom is mede op verzoek van de Tweede Kamer in overleg met het georganiseerde bedrijfsleven een werkwijze ontwikkeld waarbij de indieners van signalen veel voorwerk verrichten.⁵ Dat voorwerk bestaat eruit dat in beeld wordt gebracht dat de regeldruk structureel van aard is, voortvloeit uit nationale regelgeving, en onnodig belastend is. Het verrichten van dit voorwerk is iets dat bij uitstek kan worden gedaan door vertegenwoordigende organisaties van bedrijven (brancheverenigingen), burgers en professionals (beroepsgroepen). De rol van ATR is om de signalen te valideren en om – mede op basis van de ervaring die ATR in de loop der jaren heeft opgedaan – te adviseren over hoe de regelgeving minder belastend vorm kan krijgen.

Het meldpunt is op 1 oktober 2025 geopend. In de eerste twee maanden zijn meer dan 20 signalen binnengekomen. Deze zijn merendeels afkomstig van individuele ondernemers. In overleg met de indieners zijn enkele signalen doorgestuurd naar de betreffende brancheorganisatie en/of MKB-Nederland, zodat de signalen kunnen worden 'opgeschaald'. Na die opschaling kan ATR ze in behandeling nemen.

De signalen die afkomstig zijn van branches en sectoren, zijn inmiddels in behandeling genomen. Dat betekent dat de informatie die aan ATR is gestuurd, wordt gecontroleerd en indien nodig nader wordt aangevuld. Als een signaal is gevalideerd, leidt dat naar verwachting in de eerste helft van 2026 tot een concreet advies aan het kabinet. Het kabinet kan dat advies gebruiken voor zijn doelstelling om voor minstens 500-regels de regeldruk te verminderen.

⁵ Motie Grinwis c.s. (Kamerstukken II, 2024-2025, 36450-34, d.d. 12 februari 2025).

Het betreft bijvoorbeeld signalen over (1) de verplichte bijschrijving van de dagleidinggevende op de horecaverunning, (2) het aanleveren van informatie bij diverse overheden met betrekking tot het onttrekken van grondwater, (3) de vormgeving van energiebesparingsverplichtingen voor datacenters, en (4) de wijze van (schriftelijk) aanvragen c.q. afmelden van het loonheffingsnummer.

Woningbouwregelgeving

Het kabinetsprogramma STOER (Schrappen Tegenstrijdige en Overbodige Eisen en Regelgeving) richt zich op het beperken van de regeldruk op de woningmarkt. De adviesgroep STOER deed in zijn eindrapport de suggestie om ATR elke twee jaar een review uit te laten voeren op woningbouwregelgeving. Het kabinet heeft deze suggestie overgenomen.⁶ ATR zal in 2026 in overleg met VRO bezien hoe deze review vorm kan worden gegeven.

Nationale koppen en lastenluwe implementatie

Het kabinet heeft als doel geen nieuwe nationale koppen op Europees beleid te introduceren en bestaande nationale koppen waar mogelijk te heroverwegen en te schrappen. Vanuit regeldrukperspectief betekent dit dat Nederlandse regelgeving geen verplichtingen bevat die niet noodzakelijk zijn voor de naleving van Europese wet- en regelgeving. Er bestaat echter onduidelijkheid over de begrippen 'lastenluwe implementatie' en 'nationale koppen'. In een brief aan de minister van Economische Zaken biedt ATR hierover meer duidelijkheid. Uitgangspunt daarbij is een benadering vanuit een maatschappelijk perspectief en niet vanuit een uitsluitend juridisch perspectief. In 2026 zal ATR in zijn advisering over implementatiewetgeving specifiek aandacht besteden aan de vraag of en in hoeverre er sprake is van nationale beleidsruimte en op welke wijze daarvan gebruik is gemaakt. Dit moet leiden tot het identificeren en zo mogelijk wegnemen van 'nationale koppen'.

Voorzorgbeginsel

Ondernemers zijn in hun hoedanigheid als werkgevers of producenten verantwoordelijk voor de gezondheid en veiligheid van hun werknemers en producten. Het voorzorgbeginsel regelt dat zij maatregelen moeten nemen wanneer er gegronde redenen zijn om te vrezen dat activiteiten schadelijk kunnen zijn voor het milieu of de volksgezondheid, ook al is er nog geen volledige wetenschappelijke zekerheid over de aard of omvang van het risico. De bescherming van mens en milieu krijgt prioriteit boven economische belangen. Die bescherming kan verschillende vormen aannemen. Een belangrijke vraag is welke vorm van bescherming proportioneel is. ATR zal – mede op verzoek van de minister van EZ – een notitie over dit vraagstuk opstellen.

Duurzame mobiliteit

Nederland kent inmiddels een uitgebreid instrumentarium om mobiliteit te verduurzamen. De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) is in 2025 van start gegaan met een project om de samenhang van dit instrumentarium te bezien. Achterliggende gedachte daarbij is dat

⁶ Kabinetsreactie op het adviesrapport STOER d.d. 10 oktober 2025. Zie <https://open.overheid.nl/documenten/ba4b676b-0fd1-442c-b4c2-97c434435734/file>.

de instrumentenmix niet optimaal is: instrumenten vertonen overlap of – erger – werken elkaar tegen. ATR neemt op verzoek van RVO deel aan dit onderzoek door als lid van de klankbordgroep op de bevindingen te reflecteren.

Advisering over beleidsregels van uitvoering, handhaving en toezicht

Met de Instellingswet krijgt ATR meer mogelijkheden om te adviseren over beleidsregels van instanties die zijn belast met uitvoering en toezicht. Deze advisering moet plaatsvinden in samenspraak met de betrokken instanties. De eerste stappen voor een goede samenwerking zijn inmiddels gezet. ATR heeft in 2025 al overleg gevoerd met belangrijke uitvoeringsorganisaties die zijn verenigd in het Netwerk voor Publieke Dienstverlening (NPD). Daarbij staat de vraag centraal hoe regelgeving eenvoudiger kan, zodat zij beter uitvoerbaar is voor uitvoeringsinstanties én beter werkbaar voor de partijen die de wettelijke verplichtingen moeten naleven. De contacten met de uitvoeringsorganisaties moeten in 2026 leiden tot een nauwere samenwerking, waarbij ATR deze organisaties helpt om een beeld te vormen van welke regelgeving op welke punten eenvoudiger kan.

Advisering van medeoverheden

Het mandaat van ATR biedt verder de mogelijkheid om medeoverheden (provincies, waterschappen, gemeenten) te adviseren. In 2025 is ATR benaderd door de gemeente Amsterdam met het verzoek om onderzoek te doen naar het subsidie-instrumentarium van Amsterdam dat is gericht op het primaire onderwijs. In eerdere adviezen heeft ATR gewezen op het veelvuldig gebruik van subsidies in het onderwijs. Daarbij werd geconstateerd dat subsidies onder meer werden ingezet ter financiering van structurele werkzaamheden van scholen, die mogelijk met minder regeldrukkosten vanuit de lumpsum zouden kunnen worden bekostigd. Het onderzoek naar de subsidies van Amsterdam brengt mogelijkheden in beeld om die subsidies gericht en (voor scholen) minder belastend te maken.

Internationale samenwerking

ATR is lid van de netwerkorganisatie RegWatchEurope (RWE). Deze organisatie bestaat uit organisaties die een vergelijkbare taakopdracht hebben als ATR. De leden van RWE komen uit Denemarken, Duitsland, Finland, Roemenië, Tsjechië, Zweden en het Verenigd Koninkrijk.⁷ Zij wisselen kennis en ervaring uit. Daartoe organiseren zij enkele malen per jaar (digitale) conferenties en workshops. Ook stelt RWE regelmatig opinies op, waarmee het onderwerpen aandraagt die het betere-regelgeving-beleid van met name de Europese Commissie kunnen verbeteren. Deze opinies vormen onderwerp van overleg met de Vice-President en met de Regulatory Scrutiny Board (RSB) van de Europese Commissie. Ze worden bijvoorbeeld gepresenteerd op de 'scrutiniser events' die de RSB organiseert en waaraan partijen deelnemen die

⁷ De *Norwegian Better Regulation Council* (NBRC) is in 2025 opgeheven. De *Consiliul Consultativ pentru Evaluarea Impactului Actelor Normative* (CCEIAN; Romanian Regulatory Impact Assessment Council) uit Roemenië is in 2025 lid van RWE geworden. Verder waren er in 2025 gesprekken met soortgelijke organisaties uit Italië (NUVIR) en Moldavië. Deze organisaties worden naar verwachting 'associate member' van RegWatchEurope.

zich bezighouden met gevolgenbeoordeling van voorgenomen wetgeving. In het verleden zijn onder meer de volgende onderwerpen aan de orde gesteld:

- de implementatie van de General Data Protection Regulation (GDPR) in diverse lidstaten,
- de onderschatting van de regeldrukgevolgen in Europese impact assessments,
- het meten van cumulatieve (regeldruk)kosten,
- de uitwisseling van data tussen Europese Commissie en lidstaten op basis waarvan de nationale regeldrukgevolgen goed in beeld kunnen worden gebracht, en
- het 'trickle-down effect': dit is het effect waardoor kleine bedrijven die zijn vrijgesteld van rapportage- en onderzoekverplichtingen in het kader van het maatschappelijk verantwoord ondernemen (CSRD en CSDDD), toch informatie moeten aanleveren aan hun (grote) afnemers.

In 2026 zal de Duitse NKR als voorzitter van RWE optreden. ATR zal ook in 2026 het contact tussen RWE en de OECD verzorgen.

Tot slot

De belangrijkste opgave voor ATR in 2026 zal zijn om goed uitvoering te geven aan het nieuwe mandaat. Aangezien de Instellingswet ATR in beide Kamers der Staten-Generaal met unanieme stemmingen en zonder bezwaar is aangenomen, verwacht het college dat een nieuw kabinet de taakopdracht van ATR niet zal veranderen. Belangrijke randvoorwaarde voor het goed uitvoeren van de werkzaamheden is dat de capaciteit van ATR op orde blijft. Dit geldt voor de ambtelijke organisatie én voor het college zelf. Per 1 januari 2026 zal Eric Janse de Jonge afscheid nemen van ATR. Wij bedanken hem voor de belangrijke bijdragen die hij leverde vanuit zijn bestuurlijke en bestuursrechtelijke expertise. Wij zijn verheugd dat Eric tijdig en op goede wijze kan worden vervangen, zodat het college op volle sterkte blijft. We zien uit naar een prettige samenwerking met zijn opvolger John Morijn die per 1 januari 2026 tot het college zal toetreden.

Het toetsingskader

Het college vindt het belangrijk dat van tevoren transparant is op welke wijze het zijn taakopdracht uitvoert. ATR hanteert een toetsingskader dat uit vier vragen bestaat.

1. Nut en noodzaak: is er een taak voor de overheid en is regelgeving het aangewezen instrument?

ATR kijkt bij de toetsing naar de onderbouwing van het beleidsdoel van het voorstel en of inzichtelijk is gemaakt waarom wetgeving het meest geëigende instrument is.

2. Zijn er minder belastende alternatieven mogelijk?

De toelichting bij een voorstel moet een analyse bevatten van eventueel minder belastende alternatieven. Mocht niet worden gekozen voor het minst belastende alternatief, dan adviseert ATR dit met goede redenen te omkleden.

3. Is de uitvoeringswijze werkbaar voor hen die de wetgeving moeten naleven?

Bij de werkbaarheid en uitvoerbaarheid gaat het om de mate waarin en de wijze waarop bij het opstellen van de ontwerpregelgeving rekening is gehouden met hoe deze 'op de werkvloer' wordt ervaren. De MKB-toets wordt mogelijk bij deze vraag opgenomen.

4. Zijn de gevolgen voor de regeldruk volledig en juist in beeld gebracht?

Het kwalitatief en kwantitatief goed in beeld brengen van de regeldruk gebeurt aan de hand van de Rijksbrede systematiek. Dit moet duidelijk maken of alle handelingen die nodig zijn om de wettelijke verplichtingen na te leven, wel goed in beeld zijn.⁸

ATR heeft 4 weken om een advies uit te brengen. Deze periode kan worden verlengd met nog eens 4 weken. ATR geeft daarbij gelegenheid tot hoor en wederhoor. Het advies van ATR wordt zo snel mogelijk openbaar na vaststelling. Als de ontwerpregelgeving na het advies van ATR nog substantieel wijzigt, kan ATR een 'aanvullende zienswijze' uitbrengen. Dit doet het binnen 2 weken (eventueel te verlengen met nog eens 2 weken).

⁸ Bij die berekening moet gebruik worden gemaakt van een handboek dat door de ministeries zelf is opgesteld, zie www.adviescollegeregeldruk.nl/documenten/publicaties/2023/11/29/handboek-meting-regeldrukkosten

Bijlage 2

Organisatie

Het college van ATR bestaat in 2026 uit Marijke van Hees, Hayke Veldman en John Morijn. Het wordt bij het vervullen van zijn taakopdracht ondersteund door een stafbureau dat bestaat uit de volgende personen:

Raffi van den Berg	Marlies Blesgraaf
Rob Blank	Isabelle de Bruïne
Jan Essink	Henk Griffioen
Amina Heddar	Sjors Hegger
Joram Hobo	Marcel Kieviet
Raymond König	Ahmed Moaty
Birgul Samburkan	Ruben Spelier
Lies Spence	Justin Spruit
Jos Tonk	Arvid van der Waart
Guusje Westhof	Rudy van Zijp (secretaris)

ATR heeft een totale begroting van € 3,15 miljoen. Dit omvat € 2,25 miljoen aan personeelsbudget en € 0,9 miljoen aan materieel budget (inclusief ICT, onderzoek en huisvesting).

Bijlage 3

Advies en dictum

ATR voorziet elk advies van een dictum. Daarmee geeft het college aan of de vragen uit het toetsingskader adequaat zijn beantwoord. Het dictum geeft aan of het wetgevingsdossier voor besluitvorming geschikt is.

Dictum	Advies	Criteria
1	<i>Indienen</i> (geen aanpassing nodig)	<i>Criteria (aan <u>alle</u> criteria moet zijn voldaan):</i> • Het voorstel bevat regeldruk. • Wetgeving is het meest geëigende instrument. • Er is onderzoek gedaan naar het minst belastende alternatief, zowel qua beleid, uitvoering als toezicht. • Er is voor het minst belastende alternatief gekozen óf de keuze voor een ander alternatief is afdoende toegelicht. • De gevolgen zijn kwantitatief en kwalitatief goed in beeld gebracht.
2	<i>Indienen, nadat ...</i> (wetsvoorstel en/of onderbouwing moeten licht worden aangepast)	<i>Criteria om af te wijken van dictum 1 (één criterium volstaat):</i> • De gevolgen zijn kwantitatief en kwalitatief niet helemaal goed in beeld gebracht: er zijn kleine tekortkomingen die moeten worden gerepareerd.
3	<i>Niet indienen, tenzij ...</i> (wetsvoorstel en/of onderbouwing moeten op onderdelen aanzienlijk worden verbeterd)	<i>Criteria om af te wijken van dictum 2 (één criterium volstaat):</i> • Er is wél onderzoek gedaan naar minder belastende alternatieven in beleid, uitvoering en toezicht, maar er is niet gekozen voor het minst belastende alternatief, zonder dat dat afdoende is toegelicht. • De gevolgen zijn kwantitatief en kwalitatief niet goed in beeld gebracht: de berekeningen vertonen substantiële tekortkomingen, in de zin dat belangrijke doelgroepen of groepen van handelingen zijn niet meegenomen.
4	<i>Niet indienen</i> (wetsvoorstel kent fundamentele bezwaren en/of de onderbouwing schiet ernstig tekort c.q. ontbreekt)	<i>Criteria om af te wijken van dictum 3 (één criterium volstaat):</i> • Er is geen structureel probleem. • Regelgeving is niet het meest geëigende instrument. • Er is geen onderzoek gedaan naar minder belastende alternatieven in beleid, uitvoering en toezicht. • De gevolgen zijn kwantitatief en kwalitatief niet of nauwelijks in beeld gebracht.

Een positief dictum geeft aan dat de onderbouwing van het betreffende wetsvoorstel vanuit regeldrukperspectief adequaat is (en mogelijk op kleine punten verbetering behoeft). Een negatief dictum betekent dat de onderbouwing niet voldoende is. De beslissing hoe om te gaan

met een dergelijk voorstel is een politieke beslissing. ATR informeert EZ over adviezen met een negatief dictum, zodat EZ kan bewerkstelligen dat deze wetsvoorstellen niet voor besluitvorming in aanmerking komen c.q. niet worden vastgesteld.